

Resum del primer àmbit de les Jornades

La primera sessió de les Jornades de l'Associació de Bibliotecaris de Catalunya s'obrí amb tres ponències —*Les biblioteques nacionals, El Control Bibliogràfic Universal i els centres bibliogràfics nacionals i La reserva en una biblioteca de recerca*— totes elles estretament relacionades.

Es va tenir present, i en algun cas es va esmentar directament, la peculiar situació de Catalunya a partir del reconeixement de la pròpia identitat nacional dins l'Estat espanyol.

Totes tres ponències incideixen de ple en la totalitat dels àmbits de discussió en què es van dividir les Jornades (biblioteques especialitzades, públiques i escolars) i que constitueixen l'eix vertebrador d'una política i d'un sistema bibliotecari.

La Biblioteca nacional, com a peça clau en tot sistema bibliotecari d'un país, els centres bibliogràfics nacionals, com a instruments indispensables per a una correcta, homogènia i sempre actualitzada informació bibliogràfica, i el paper clau de la reserva, pel que fa al patrimoni bibliogràfic, són tres aspectes que afecten la totalitat

d'un sistema i que repercuteixen en la seva situació a curt i llarg termini.

El fet d'iniciar les Jornades amb una ponència sobre les biblioteques nacionals és indicatiu de la importància que té i que es volgué donar a aquest tema. A més de consideracions de tipus general sobre les biblioteques nacionals, el seu paper clau en tot sistema bibliotecari i la seva funció bàsica com a conservadores del patrimoni bibliogràfic i com a creadores d'instruments bibliogràfics, es parlà de la situació actual de la Biblioteca de Catalunya, definida per la Llei de Biblioteques (3/81) com a Biblioteca Nacional de Catalunya. La urgència de concretar-ne els traspassos, de definir-ne les funcions i sobretot de dotar aquestes funcions de contingut foren els punts sobre els quals s'insistí més.

S'expressà la necessitat que l'Associació i els professionals hi fossin presents a l'hora de definir-ne les funcions. I, més enllà, tot partint de la base que la Biblioteca de Catalunya és un patrimoni de tots, es parlà de la conveniència que, a l'hora d'elaborar-ne les funcions, hi fossin presents

diferents estaments de la societat: investigadors, universitaris, usuaris en general, etc.

Les dues vessants més definitòries d'una biblioteca nacional —crear instruments bibliogràfics que permetin d'accedir ràpidament a la informació o fins i tot al mateix document, i conservar el patrimoni bibliogràfic— foren objecte de dues ponències.

Totes dues es plantejaren en termes globals i generals. Es parlà així de la funció del *Control Bibliogràfic Universal* (CBU), que bàsicament és la de «proporcionar d'una manera universal, ràpida i acceptada universalment informacions bibliogràfiques sobre les obres publicades a tots els països». Es parlà també dels problemes i funcions de les bibliografies nacionals i de la importància d'establir un control bibliogràfic nacional eficaç.

És evident que, si bé es va tractar d'aquest tema d'una manera global, a l'hora del debat s'enfocà més aviat cap a la pròpia realitat: diverses intervencions centraren el tema en l'Institut Català de Bibliografia (ICB), en la seva funció actual i es formularen alguns «per

què»: per què encara no s'ha configurat com a institució autònoma, tal com diu la Llei de Biblioteques? Per què aquest retard a l'hora de publicar la Bibliografia Nacional de Catalunya?

Malauradament moltes d'aquestes preguntes no foren respostes ja que el ponent manifestà que ell no era la persona més idònia per fer-ho. Pertocava, en aquest cas, als estaments polítics que tenen avui la responsabilitat directa sobre l'Institut.

Una ponència, diguem-ne, «moderna» o «poc conservadora», en el sentit estricte de la paraula, va cloure la sessió del matí de les Jornades: «La reserva és patrimoni cultural de la comunitat» i la funció de les persones que en són responsables no és només de transmetre-la tal com s'ha rebut sinó de millorar-la i augmentar-la. Després d'una introducció sobre què és la reserva i d'exposar com s'ha de tractar des del punt de vista biblioteconòmic, s'entrà en el punt ben segur més punyent: cal que predomini la funció de conservació, amb la consegüent limitació d'ús dels fons de reserva als lectors interessats, o bé cal facilitar-ne la consulta? La resposta

donada pel ponent va ser clara: «la col·lecció —digué— representa una riquesa considerable que només es pot justificar amb l'ús».

És evident que la tasca no és senzilla i, tal com digué, hi ha grans dificultats per trobar el nivell just entre la necessària conservació i la necessitat de posar-la a l'abast del públic per tal que sigui un servei viu.

Semblà, per alguna intervenció que es produí en el debat, que aquestes opinions inquietaven una part dels assistents, que no acabaven d'assumir aquesta visió del tractament de la reserva. Però també, es digué, cal recordar que l'objectiu d'una biblioteca és oferir un servei, i la reserva no pot quedar al marge d'aquest objectiu fonamental. El temps limitat que hi hagué per als debats trencà moltes preguntes i respostes, que quedaren a l'aire.

Per acabar cal fer referència a la comunicació sobre el Catàleg Col·lectiu de Catalunya (Antiquari), que serví per complementar la primera sessió de les Jornades. El Catàleg recull les publicacions monogràfiques impreses abans de 1801 i dipositades a les biblioteques

catalanes. Exerceix, doncs, les funcions de catàleg col·lectiu de material antiquari i pot ser la base d'una bibliografia nacional catalana retrospectiva.

Glòria Domènech i Umbert
Coordinadora de l'àmbit